

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/30/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317201866
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317201866.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpený Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Legionárska 7158/5, 911 01 Trenčín, IČO: 47 256 907, proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 962, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vydania bezdôvodného obohatenia a zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 9Csp/51/2017-184 zo dňa 26. apríla 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. a v súvisiacom výroku III..
- II. Žalobca m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% voči žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v ustanovení čl. 3 bod 4 zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi spoločnosťou S. C.. a žalobcom je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. „

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1 - 3, § 53 ods. 1, 2, 4, § 54 ods. 1, 2, § 551 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, smernica Rady 93/13/EHS, § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa XX.XX.XXXX T. o úvere s výškou úveru XXX.XXX,- Sk (X.XXX,XX Eur). So zmluvou bola uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy v ustanovení čl. 3 bod 4 zmluvy. Uznesením zo dňa 26.09.2017 súd rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalovaného so spoločnosťou BENCONT COLLECSTION, a.s..

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára

veriteľ s dlžníkom. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie. Výkon zrážok zo mzdy je pritom procesom, ktorý nepodlieha žiadnej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprímeranému konaniu zo strany dodávateľa a súd teda dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, čoho následkom je neplatná. Spotrebiteľ nemal žiadnu možnosť, pokiaľ chcel získať finančné prostriedky, ju odmietnuť, pretože je súčasťou zmluvy o úvere. Ďalej sa súd zaoberal otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, pričom zmluvu nepovažoval za bezúročnú a bez poplatkov, keďže ustanovenie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bolo zavedené až novelou od 01.01.2008, no zmluva bola uzavretá už dňa 17.10.2007. Podľa zákona účinného v čase uzavretia zmluvy sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov iba v prípade absencie RPMN, avšak táto RPMN bola v zmluve uvedená vo výške 21,13%, na základe čoho usúdil, že nie je možné zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov, preto v tejto časti žalobu zamietol. RPMN tiež ako úrok nebola neprímerane vysoká, aby bola v rozpore s dobrými mravmi a v čase uzavretia zmluvy nebolo ustanovenie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade nesprávne uvedenej RPMN. Keďže zmluva o úvere sa nepovažovala za bezúročnú a bez poplatkov, nedošlo ani k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu uviedol, že z vyjadrenia žalobcu vyplýva, že si nárok uplatňuje titulom podanej žaloby, teda že bol nútený domáhať sa svojich práv v tomto konaní. Súd žalobe vyhovel v časti určenia dohody o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú podmienku, a teda neplatnú. Konanie nie je právoplatne skončené, preto nie je možné uzavrieť, že žalobca úspešne uplatnil svoj nárok na súde. Konanie nie je právoplatne skončené, preto nie je možné uzavrieť, že žalobca úspešne uplatnil svoj nárok na súde.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca mal v konaní čiastočný úspech, keďže súd vyhovel žalobe len v časti týkajúcej sa neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a v ostatnej časti žalobu zamietol a pre túto časť bol úspešný žalovaný. Vzhľadom na čiastočný úspech strán sporu a na postavenie žalobcu ako spotrebiteľa rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výroku I.. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že súd prvej inštancie sa nijako nevysporiadal s námietkou týkajúcou sa naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c) C.s.p.. Opätovne poukázal na fakt, že disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodcovským rozsudkom, sp. zn. IA-B/0214/0111, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.04.2014 a vykonateľnosť dňa 04.05.2014. Tento rozsudok nebol zákonným spôsobom zrušený, pričom súd prvej inštancie sa nijakým spôsobom týmto nezaoberal a mal za to, že vydaným rozhodnutím neprišlo k vyriešeniu celej spornej veci. K samotnej dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že táto dohoda bola upravená a j v samotných obchodných podmienkach, pričom v tejto súvislosti považoval za nevyhnutné poukázať aj na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15. Z uvedeného rozhodnutia teda vyplýva, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Taktiež poukázal na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje odkaz na Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky, ako aj na Sadzobník poplatkov a iné dokumenty S. banky, a.s., pričom nie len v samotnej zmluve, ale aj v obchodných podmienkach sa nachádzala predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s námietkou týkajúcou sa nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, keďže má za to, že spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Podľa jeho právneho názoru je predmetné rozhodnutie vo svojom odôvodnení nepreskúmateľné. Mal za to, že v konaní na súde prvej inštancie došlo k porušeniu práva strany konania na spravodlivý súdny proces. Mal za to, že v tomto prípade ide pod zámienkou narovňavania prirodzených nerovností medzi účastníkmi občianskoprávných vzťahov k narušeniu princípu rovnosti strán konania a legitimita takýchto legislatívnych „úsluh“ slabším zmluvným stranám sa odvodzuje od predpokladu, že sú na trhu znevýhodnení silnejším ekonomickým postavením ich spolukontrahenta, t.j. dodávateľa.

7. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca tak, že má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Uviedol, že naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky vyplýva priamo zo samotného ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení je rozhodne daný. Pokiaľ žalovaný realizuje, resp. má záujem realizovať zabezpečovací prostriedok, čím dochádza alebo v budúcnosti môže dochádzať bez právneho dôvodu k zásahu do majetkovej sféry žalobcu a žalovaný sa tak môže na úkor žalobcu

bezdôvodne obohacovať, naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona a súd prvej inštancie nie je povinný skúmať tento naliehavý právny záujem. K samotnej dohode uviedol, že trvá na jeho doterajších prezentovaných tvrdeniach a dohodu ako právny úkon považuje za neplatnú. K námietke týkajúcej sa údajného procesného spoločenstva s jeho právnym predchodcom uviedol, že pohľadávka z predmetného úveru spolu so všetkými právami s ňou spojenými bola postúpená na právneho predchodcu žalovaného od spoločnosti a následne na žalovaného, takže nemožno hovoriť o žiadnom nerozlučnom procesnom spoločenstve. Pri postúpení pohľadávky dochádza k trvalej zmene osoby veriteľa bez toho, aby sa súčasne zmenil obsah doterajšieho záväzkového vzťahu. Postupník nastupuje do právnej pozície doterajšieho veriteľa a požíva všetky práva postupcu. Vo vzťahu k veci rozhodnutej rozhodcovským rozsudkom uviedol, že aj v prípade ak spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu rozhodcovskej zmluvy, je súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá v typizovanej formulárovej podobe, právny predchodca žalovaného ju predkladal na predtlačí a veriteľ potom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy predložiť vec na prejednanie rozhodcovskému súdu. Z predloženej zmluvy o úvere nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto zložení výslovne vymienil žalobca a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by žalobca mal možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť a nezáväznosť rozhodcovského rozsudku. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok potvrdil a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

8. Žalovaný sa vyjadril tak, že s tvrdením, že žalobca má v predmetnom konaní naliehavý právny záujem nemôže súhlasiť, pričom v tomto kontexte zotrváva na svojom odvolaní, kde dostatočným spôsobom súdu objasnil, na základe akých skutočností tvrdí, že v danom spore absentuje existencia naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu s poukazom na rozhodnutia súdnych autorít. Zároveň uviedol, že žalobca mal dostatok času si zmluvu o úvere preštudovať, prípadne sa právne poradiť, skonzultovať, z toho dôvodu zastáva názor, že žalobcovi by nemala byť poskytnutá takáto „nad mieru“ poskytnutá právna ochrana, keďže tento mohol sám, slobodne rozhodnúť, či zmluvu o úvere podpíše alebo nie. Podľa jeho názoru je nespravodlivé a v rozpore s princípom rovnosti strán, ako i účastníkov záväzkovo-právneho vzťahu, keď sa poskytne právna ochrana len jednému subjektu a tento subjekt bude mať zvýhodnené postavenie.

9. Poukázal na to, že je v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, keď sa jednej strane sporu poskytne neprímerane zvýhodnenejšia právna pomoc a ochrana ako druhej zmluvnej strane a je narušený i princíp právnej istoty. S vyjadrením žalobcu v celom rozsahu nesúhlasil, a mal za to, že žalobca bol pri podpise zmluvy o úvere plne spôsobilý, slobodný v prejave a pred podpisom zmluvy bol riadne oboznámený so všetkými zmluvnými ako i obchodnými podmienkami. V celom rozsahu zotrval na podanom odvolaní a žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie.

10. Žalobca sa k podanému vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolaní iba formálne citoval v zákone uvedené odvolacie dôvody bez toho, aby identifikoval v akom konkrétnom pochybení vidí naplnenie toho ktorého

odvolacieho dôvodu. Z obsahu jeho odvolania možno vyvodíť, že namieta iba nepreskúmateľnosť, inú vadu konania a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), h) C.s.p.).

14. Z obsahu odvolania žalovaného možno vyvodíť, že namieta porušenie práva na spravodlivý proces, nevykonanie navrhnutých dôkazov a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), e), f) C.s.p.).

15. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, inou vadou konania a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

16. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

17. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

18. K nepreskúmateľnosti rozsudku odvolací súd uvádza, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie tu napadnutého rozsudku rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

19. Žalobca v konaní namietal porušenie princípu rovnosti strán, k čomu odvolací súd uvádza, že podstata tohto princípu sa prejavuje v to, že strany sporu majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej zo strán, pričom nie je rozhodujúce procesné postavenie strany. Okrem zabezpečenia rovnakých možností uplatňovať prostriedky procesnej obrany a procesného útoku patrí k rovnosti aj zabezpečenie toho, že sa od žiadnej strany nebude vyžadovať plnenie procesných povinností, ktoré jej nevyplývajú priamo z procesného práva, a taktiež že nesplnenie stanovených procesných povinností sa bude rovnako sankcionovať voči obojstranným stranám. Obojstranným stranám musí byť daná príležitosť predniesť skutkové tvrdenia, navrhnuť dôkazy, nahliadať do spisu, podávať návrhy, opravné prostriedky, vyjadrenia o dôkazoch a pod.. Pre obe strany platí, že sa musia alebo nemusia dať zastupovať advokátom, platia pre ne aj rovnaké procesné lehoty. Obe strany majú vždy príležitosť vyjadriť sa k návrhom a vyjadreniam druhej strany a mali by dostať rovnaký priestor na vyjadrenie. Súd by nemohol vydať spravodlivé rozhodnutie, pokiaľ by stranám nezaistil rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. To, samozrejme, neznamená, že pokiaľ súd vykoná napríklad dva z dôkazných prostriedkov navrhovaných žalobcom, musí nutne vykonať dva dôkazné prostriedky navrhnuté žalovaným. Takéto chápanie princípu rovnosti je absurdné, v praxi ale môže byť (neprávom) požadované. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že z obsahu spisu nevyplýva naplnenie tohto odvolacieho dôvodu.

20. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu a žalovaného dopĺňa nižšie uvedené.

21. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalovaného vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. K Dohode o zrážkach zo mzdy odvolací súd uvádza, táto aj podľa názoru odvolacieho súdu nebola individuálne dojednaná, pričom umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok.

23. Je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

24. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad.

25. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

26. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátneho súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

27. Nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú, hoci má základ v znení zákona akou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok (Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

28. Zmluvná podmienka môže byť posúdená ako neprijateľná v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj vtedy, ak vychádza z dispozitívnej normy a odkláňa sa v neprospech spotrebiteľa, keď v súvislosti s ostatnými zmluvnými podmienkami umožňuje vymôcť plnenia, na ktoré veriteľ nemá nárok, ako je tomu aj v predmetnom prípade (V tejto súvislosti treba uviesť, že na účely určenia, či je zmluvná podmienka vylúčená z pôsobnosti smernice 93/13, je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či táto podmienka odráža ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré platia medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na ich voľbu alebo ustanovenia, ktoré sa uplatnia automaticky, to znamená v prípade, ak neexistujú odlišné ustanovenia, ktoré si zmluvné strany v tomto ohľade dohodli (pozri v tomto zmysle rozsudok RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 26). So zreteľom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu; bod 79., 80. rozsudku SD C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital a.s.).

29. K námietke žalovaného týkajúcej sa absencie naliehavého právneho záujmu odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, z ktorého tento naliehavý právny záujem na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky a vyslovenia jej neplatnosti vyplýva. „Naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, pretože len deklarovaným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu ku svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej neprevádzal zrážky z jeho mzdy. Navyše, určovanie neplatnosti predmetnej dohody sa odvíja od posúdenia neprijateľnosti tejto dohody ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona. Práve žalobca a jeho majetková sféra je v ohrození neprimeranej výšky zrážok zo mzdy, ktorých konečnú výšku určuje žalovaná svojím jednostranným rozhodnutím. V konaní pred súdom by mohla byť pohľadávka vyčíslená v zákonnej výške, čo sa žalovaná snaží touto dohodou obísť, a preto je namieste práve táto určovacia žaloba. V opačnom prípade žalovaná výšku svojho nároku, ktorú si takto môže sama určovať, nebude mať potrebu nijako revidovať. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.11.2015 sp. zn. 8 Cdo 483/2014).

30. K námietke žalovaného, že disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodcovským rozsudok, ktorý nebol zákonným spôsobom zrušený, odvolací súd uvádza, že v priebehu konania na súde prvej inštancie nepredložil rozhodnutie rozhodcovského súdu a ani rozhodcovskú zmluvu a neurobil tak ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd navyše poukazuje na to, že z pripojeného spisu Okresného súdu Humenné, sp. zn. 6Er/687/2015 vyplýva, že právny predchodca žalovaného podal dňa 31.03.2015 u súdneho exekútora návrh na vykonanie exekúcie, pričom ako exekučný titul označil rozhodcovský rozsudok sp. zn. IA-B/0214/0111. Na základe uvedeného súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením, č.k. 6Er/387/2015-13 zo dňa 21.09.2015, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19CoE/141/2016-36 zo dňa 17.01.2017, z ktorých vyplýva, že predmetná rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne, a teda táto doložka je neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

31. K námietke žalovaného, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, a to s poukazom na rozhodnutie súdneho dvora vo veci C-42/15 odvolací súd uvádza, že predmetná vec sa týkala špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, pričom v predmetnom prípade nebolo predmetom sporu nárok niektorej zo strán zo zmluvy o úvere, ale otázka platnosti alebo neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať nedôvodnosť uvedenej odvolacej námietky.

32. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného a jeho tvrdeniu o nerozlučnom spoločenstve odvolací súd uvádza, že v predmetnom prípade bola pohľadávka postúpená z úverovej zmluvy na žalovaného, a to vrátane všetkých súvisiacich práv, vrátane zabezpečenia pohľadávky, t.j. aj z dohody

o zrážkach zo mzdy, dôkazom čoho je skutočnosť, že žalovaný ako postupník požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy. Žalovaný je preto pasívne vecne legitimovaný v tomto spore. Taktiež možno konštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy je akcesorickým právnym úkonom k hlavnému právnemu úkonu - úverovej zmluve a zároveň je samostatným právnym úkonom, ktorý má spĺňať všeobecné náležitosti právnych úkonov, či už upravených vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka alebo osobitnej časti. Vzhľadom na uvedené je teda námietka žalovaného neopodstatnená.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol správne, keď určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

34. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

35. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., tak že žalovaný v odvolacom konaní úspešný nebol, a preto priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania úspešnému žalobcovi. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§262 ods. 2 C.s.p.).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).